

Werkproces en monitoring nazorg ex-gedetineerden Noord- en Midden-Limburg

- Opgesteld door:** Werkgroep nazorg ex-gedetineerden Noord- en Midden-Limburg in samenwerking met een adviesgroep, bestaande uit de uitvoerders van het werkproces (contactpersoon: Petra Bulk, p.bulk@venlo.nl)
- Vastgesteld door:** Regionaal Team Limburg (2 augustus 2021)
- Agenderen voor:** Stuurgroep Zorg- en Veiligheidshuis Noord-Limburg en Midden-Limburg (3^e kwartaal 2021)
- Datum:** 2 augustus 2021

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding	3
2.	Werkproces Noord- en Midden-Limburg	4
3.	Verbeterpunten en aandachtspunten bij dit werkproces	6
4.	Monitoring	7
5.	Verdere traject	8
	Bijlage 1: percentage infobladen ten opzichte van instroom in de PI's	9
	Bijlage 2: aantallen uitstroom nazorgkandidaten jaar 2020	10

1. INLEIDING

De VNG, 3RO en DJI hebben in het najaar 2019 een vernieuwd [bestuurlijk akkoord nazorg ex-gedetineerden](#) gesloten, waarin hun [samenwerking](#) wordt beschreven. Doel is ervoor te zorgen dat tijdens de detentie samen met de gedetineerde wordt gekeken naar de leefgebieden waarop hij ondersteuning nodig heeft. Succesvolle re-integratie is een maatschappelijke opgave met als belangrijkste doel vermindering van recidive.

De gezamenlijke maatschappelijke opgave van de DJI, gemeenten en reclassering is om samen te werken aan een [succesvolle re-integratie van justitiabelen](#) om hen zo goed mogelijk voor te bereiden op terugkeer naar de maatschappij. Dat gebeurt door vroegtijdig (bij aanvang en tijdens de vrijheidsbeneming, en als het kan al daarvoor) onze inzet te bundelen en door politie, OM en de zorg erbij te betrekken. In onze aanpak is er altijd oog voor de belangen van slachtoffers, nabestaanden en de samenleving. Belangrijke criteria voor een succesvolle re-integratie in de samenleving zijn: werk en inkomen, woonruimte, ID-bewijs, schulden, zorg, en sociaal netwerk.

Op de schaal van de Provincie Limburg is [afstemming](#) tussen gemeenten, Zorg- en Veiligheidshuizen (ZVH), Dienst Justitiële Instelling (DJI), reclassering en VNG/VLOT. Op de schaal van Limburg proberen we van elkaar te leren en werkprocessen op elkaar af te stemmen. Binnen de regio zijn [twee werkgroepen](#) actief: één op de schaal van Noord- en Midden-Limburg en één op de schaal van Zuid-Limburg. Beide werkgroepen informeren elkaar over waar ze staan.

Deze notitie geeft voor Noord- en Midden-Limburg het gewenste [werkproces](#) weer, de [verbeter- en aandachtspunten](#) hierin en de wijze waarop we willen [monitoren](#).

2. WERKPROCES NOORD- EN MIDDEN-LIMBURG

Het onderstaande werkproces bestaat uit vijf processtappen en elke processtap bestaat uit een aantal activiteiten. De termijnen die in het werkproces zijn opgenomen zijn afkomstig uit het bestuurlijk akkoord nazorg ex-gedetineerden.

Processtap	Activiteit	Wie
1. Binnenkomst in PI / Eerstedagsmelding en check ZVH	a. Opmaak en verzending eerste dagsmelding (geautomatiseerd)	PI / Justis
	b. Ontvangst melding	ZVH administratie
	c. Check bekendheid bij ZVH en/of gemeente (team uitkering/WMO/wijkteam). Gaat het om een <i>ZVH-cliënt</i> (regie door procesregisseur ZVH) of om een <i>niet-ZVH-cliënt</i> (coördinatie bij coördinator nazorg)? Verwerking uitkomst van deze stap door ZVH administratie in GCOS-systeem.	ZVH administratie
	d. Uitkomst 1c en eventueel nadere info/advies naar PI (via mailbox) en via GCOS naar betrokken procesregisseur ZVH en coördinator nazorg.	ZVH administratie
	e. Contact leggen <i>Indien niet-ZVH-cliënt:</i> casemanager PI neemt contact op met <i>coördinator nazorg</i> van het om proces af te stemmen en informatie te verkrijgen. Coördinator nazorg legt contact met gemeentelijke contactpersoon voor afstemming en uitvoering gemeentelijke taken. <i>Indien ZVH-cliënt:</i> casemanager PI neemt contact op met <i>procesregisseur ZVH</i> om proces af te stemmen en informatie te verkrijgen. Procesregisseur legt contact met gemeentelijke contactpersoon voor afstemming en uitvoering gemeentelijke taken.	Casemanager PI (met coördinator nazorg óf met procesregisseur ZVH)
	f. Proces afstemmen casemanager PI, reclasseringsmedewerker en coördinator nazorg/procesregisseur ZVH. Wie gaat wat oppakken vanuit welke rol? Wie is bij intakegesprek? Etc. Coördinator nazorg of procesregisseur ZVH zorgt voor informatieuitwisseling met de gemeentelijke teams (wijkteam, ID, werk/inkomen, e.d.).	Coördinator nazorg ZVH en/of procesregisseur
2. Beeldvorming situatie 5 leefgebieden	a. Screening tijdens intakegesprek met gedetineerde (uiterlijk in week 2 van detentie) op aandachtsgebieden (5 basisvoorwaarden, sociaal netwerk en herstel), eventueel met mentor erbij	Casemanager PI
	b. Aan de hand van intake (screening) volgt informatieblad . Uiterlijk na 10 werkdagen beschikbaar stellen aan ZVH via Injus (screening kan, indien geïndiceerd, soms onderdeel zijn van gesprek hierboven, of voortborduren op informatie uit gesprek dat ZVH en/of reclassering met gedetineerde hebben gevoerd)	Casemanager PI
	c. Verrijking informatie andere partners (kan ook voor intakegesprek)	Casemanager PI
	d. Bij complexere casus spreekt coördinator nazorg (met of zonder casemanager PI) met gedetineerde (eventueel met reclasseringsmedewerker erbij). Het kan zijn dat een gedetineerde in de PI wordt opgeschaald tot ZVH-cliënt. Dit gebeurt in afstemming tussen coördinator nazorg en procesregisseur ZVH.	Coördinator nazorg (en eventueel casemanager PI)

Processtap	Activiteit	Wie
3. Gezamenlijke planvorming	a. Initiatief voor D&R-plan op basis van beschikbare informatie (vorm kan per casus verschillen: beeldbellen, per mail, fysiek overleg, etc.).	Casemanager PI en coördinator nazorg (in geval van ZVH-klant)
	b. Opstellen concept D&R-plan incl. actielijst (week 3 of 4) en trajectgesprek hierover met gedetineerde (eventueel met betrokken partners erbij)	Casemanager PI en coördinator nazorg (in geval van ZVH-klant)
	c. Definitief vaststellen D&R-plan incl. actielijst (< 4 weken)	MDO binnen PI
	d. Delen definitieve versie D&R-plan en actielijst met ZVH/gemeente en/of reclassering	Casemanager PI
4. Uitvoering D&R-plan en bewaken voortgang	a. Uitvoeren D&R-plan en actielijst	Casemanager PI en coördinator nazorg (in geval van ZVH-klant) en evt. reclassering
	b. Bewaken voortgang uitvoering D&R-plan, elke 6 weken een trajectgesprek (eventueel met betrokken netwerkpartners)	Casemanager PI (bij enkelvoudige casus) en coördinator nazorg (in geval van ZVH-klant)
5. Overdracht & afsluiten	a. Overdracht einde detentie naar ZVH/gemeente en/of reclassering	Casemanager PI
	b. Uit detentie melding (via Injus)	PI / Justis

3. VERBETERPUNTEN EN AANDACHTSPUNTEN BIJ DIT WERKPROCES

Bij het werkproces zijn nog de volgende verbeter-/aandachtspunten

- Sommige regio's/gemeenten hebben een **IDU-overleg** (instroom, doorstroom, uitstroom), elke 2 weken: monitoring caseload, voorkomen van open eindjes e.d. Noord- en Midden-Limburg kiest ervoor dit eventueel najaar 2021 op te pakken. Nu eerst operationeel starten met bovenstaand werkproces.
- **Casemanagers PI's** moeten actieve rol pakken, algemene mailbox controleren en pro-actief contact leggen met ZVH/gemeente om proces af te stemmen en informatie te verrijken (incl. informatieblad opmaken; zie bijlage voor de percentages).
- Overdracht binnen PI en goede **introdactie van ZVH-coördinatoren** nazorg in de PI is nodig, om gedetineerden goed te ondersteunen/verder te helpen.
- **D&R-plan** (nu vastgelegd in TULP) moet te mailen zijn als bestand naar betrokken partners.
- **Pilot reclassering** loopt af eind 2021 (pilot wordt nu geëvalueerd). Van belang dat reclassering juiste informatie krijgt en betrokken blijft, ook als pilot afloopt.
- Vraag is of we (veel) **kortgestraften** missen bij dit werkproces? Ongeveer 70% zit 2 maanden of korter in detentie. En wat betreft mensen die in voorlopige hechtenis zitten? Deels wordt dit opgevangen via ZSM-werkwijze (politie, OM en reclassering: screening). Vinger aan de pols en bij uitkomsten pilot dit bekijken/onderzoeken. Wie valt tussen wal en schip?¹
- Lastig is het om zicht te krijgen op **internationale werknemers** die uitstromen uit de PI. Onderzoek vanuit Blokhuisgelden om meer zicht te krijgen op deze doelgroep kan hierbij helpen.
- Hoe verloopt het werkproces van gedetineerden die niet in een PI maar in een **zorginstelling** verblijven? (op grond van ISD-maatregel, een TBS-maatregel met verpleging van overheidswege of artikel 15.5 en 43.3 Penitentiarie Beginselenwet). Of die tijdens de straf in het kader van detentiefasering of detentieongeschiktheid **buiten een PI** dan wel een huis van bewaring verblijven.
- Personen die geïncludeerd zijn in de "**ketenveldnorm** levensloopfunctie en beveiligde intensieve zorg": van belang is dat levensloopcasemanager ook tijdens detentie contact onderhoudt en dat er bij einde detentie een warme overdracht plaatsvindt vanuit PI naar levensloopcasemanager. Verder kan vanuit de PI ook personen worden aangemeld voor de ketenveldnorm.

---

¹ Denk ook aan gedetineerden die gevangenisstraf plus TBS opgelegd krijgen door een rechter. Hoe verloopt dit werkproces?

4. MONITORING

Er zijn verschillende manieren van monitoring, die we hieronder toelichten.

Casemanager PI, nazorg coördinator ZVH en reclasseringsmedewerker monitoren gezamenlijk het [verloop van de casussen](#). Daarbij wordt onderscheid gemaakt in enkelvoudige casuïstiek (1 leefgebied) en complexe/meervoudige casuïstiek (2 of meer leefgebieden). Wat heeft de gedetineerde nodig op het gebied van werk & inkomen, woonruimte, ID-bewijs, schulden, zorg en sociaal netwerk? Dit wordt vastgelegd in het D&R-plan en uitgevoerd. Ook de mate van uitvoering wordt geregistreerd. De systemen van DJI (TULP) en van het ZVH (GCOS) zijn daarbij van belang. Zodra gestart is met de uitvoering van dit werkproces, richten we ons op de wijze van monitoring en of hierin nog verbeteringen mogelijk zijn. Zo werken we stap voor stap aan het verbeteren van de nazorg van ex-gedetineerden.

Naast monitoring op casusniveau, [monitoren we op aantallen en \(type\) inzet](#). Denk hierbij aan aantallen ex-gedetineerden met complexe problematiek (meervoudige hulpvragen) en ex-gedetineerden zonder complexe problematiek (enkelvoudige hulpvraag). Ook aantallen over de type hulpvraag (leefgebied) kan relevant zijn om te monitoren. Van belang is de aantallen altijd toe te lichten, zodat de aantallen meer gaan leven. Dit kan bijvoorbeeld met storytelling. Ook deze monitoring zal plaatsvinden via de systemen TULP en GCOS.

[Monitoring van het gezamenlijke ketenbrede proces](#) is belangrijk. Het gaat enerzijds om doorlooptijden (hoe snel kan worden voldaan aan het op orde brengen van de leefgebieden en is dit tijdig genoeg, voordat de gedetineerde de gevangenis verlaat?). Anderzijds gaat het om kwalitatieve indicatoren die het functioneren in de keten inzichtelijk maken. Van belang is met elkaar na te gaan welke indicatoren dat zijn en hoe deze te monitoren. Dit gebeurt via de werkgroep Noord- en Midden-Limburg, die in ieder geval in 2021 nog operationeel blijft en de genoemde verbeterpunten/aandachtspunten monitort.

Of we met de inzet ook het [maatschappelijk effect](#) behalen (vermindering van recidive) is iets wat over langere tijd gemonitord moet worden (zo'n 5 jaar). Landelijk vindt wetenschappelijk onderzoek plaats hiernaar. Als provincie sluiten we aan bij dit soort landelijke onderzoeken en doen zelf dus geen onderzoek naar het *effect* van een goede nazorg op gedetineerden.

5. VERDERE TRAJECT

Dit werkproces is opgesteld door een [Adviesgroep Noord- en Midden-Limburg](#): Annemiek Boonen (ZVH), Robin Claessens (PI), Debbie Tegels (reclassering), Ivy Vervoort (ZVHNL), Ine Bardie (ZVHML), Kim Hansen (ZVH), Gum Geuskens (DJI), Daniëlle ter Linden (gemeente Roerdalen) en Petra Bulk (gemeente Venlo) op 1 juli 2021.

Op 6 juli 2021 is dit werkproces besproken en aangevuld binnen de [Werkgroep ex-gedetineerden Noord- en Midden-Limburg](#): Pieter van der Heul (ZVHML), Godfried van Gestel (ZVHNL), Gum Geuskens (DJI), Vera Theelen (reclassering), Arnseth Kogeldans (verslavingsreclassering), Linda van de Mortel (VNG), Daniëlle ter Linden (gemeente Roerdalen), Petra Bulk (gemeente Venlo).

Naast het werkproces is (als soort van experiment) ook geprobeerd om het werkproces te verwerken binnen het [AVE-model](#) (AVE staat voor Aanpak ter Voorkoming van Escalatie). Het AVE-model wordt in Noord-Limburg breed ingevoerd de komende periode. Het AVE-model is een kapstok om casuïstiek in te delen, om tijdig op- en af te schalen en om helderheid te krijgen over wie casusregie en wie procesregie voert. Het AVE-model is op meerdere thema's toe te passen (zoals thema jeugd, woonoverlast, verwarde personen, huiselijk geweld) en ook op het thema ex-gedetineerden is hiertoe een poging gedaan. De vraag is of dit model helpend is bij dit thema.

Verdere traject:

- [Intern](#) kunnen de betrokken partijen (gemeenten, ZVH, PI's, DJI, reclassering) dit werkproces bespreken en komen tot verbetering.
- [Vaststelling](#) van het werkproces: het Regionaal Team Limburg heeft 2 augustus 2021 ingestemd met deze notitie. Agendering van deze notitie vindt 3^e kwartaal 2021 plaats in beide Stuurgroepen van het ZVH (Noord-Limburg en Midden-Limburg).

De werkgroep Noord- en Midden-Limburg houdt de komende maanden (2021/begin 2022) de [vinger aan de pols](#) hoe dit werkproces, de verbeter-/aandachtspunten en de monitoring in de praktijk vorm krijgt. We spreken elkaar daarbij aan op de [gemaakte afspraken](#).

BIJLAGE 1: PERCENTAGE INFOBLADEN TEN OPZICHTE VAN INSTROOM IN DE PI'S

Penitentiaire Inrichting ²	Instroom	Infobladen	Percentage
PI Ter Peel	502	124	25%
PI Sittard	193	189	98%
PI Roermond	191	55	29%
PI's Limburg e.o.	886	368	42%
PI's heel Nederland	8.291	3.637	44%

---

² Inclusief PI's met Extramurale Detentie (EMD). EMD is een vorm van vrijheidsbeperking waarbij gevangenen buiten de muren van een penitentiaire inrichting verblijven en een Penitentiaal Programma (PP) volgen (meestal dagbesteding/werkplek voor tenminste 26 uur per week).

BIJLAGE 2: AANTALLEN UITSTROOM³ NAZORGKANDIDATEN JAAR 2020

Uitstroom Nazorgkandidaten (jaar 2020)	man	vrouw	totaal
Venlo	114	16	130
Venray	31	7	38
Peel & Maas	8	0	8
Horst aan de Maas	10	0	10
Bergen	2	0	2
Gennep	11	0	11
Mook & Middelaar	2	0	2
Beesel	2	0	2
Totaal Noord-Limburg	180	23	203
Uitstroom Nazorgkandidaten (jaar 2020)	man	vrouw	totaal
Echt-Susteren	10	1	11
Leudal	24	1	25
Nederweert	8	0	8
Weert	47	4	51
Maasgouw	11	0	11
Roerdalen	5	0	5
Roermond	62	10	72
Totaal Midden-Limburg	167	16	183

Totaal Noord- en Midden-Limburg	347	39	386
--	------------	-----------	------------

Uitstroom Nazorgkandidaten (jaar 2020)	man	vrouw	totaal
Sittard-Geleen	84	6	90
Stein	8	1	9
Beek	12	0	12
Beekdaelen	13	1	14
Brunssum	13	7	20
Landgraaf	32	1	33
Kerkrade	49	10	59
Vaals	2	0	2
Simpelveld	0	0	0
Gulpen-Witterm	3	0	3
Voerendaal	4	0	4
Eijsden-Margraten	6	0	6
Maastricht	90	5	95
Meerssen	7	0	7
Valkenburg aan de Geul	11	0	11
Heerlen	192	10	202
Totaal Zuid-Limburg	526	41	567

Totaal Limburg	873	80	953
-----------------------	------------	-----------	------------

³ De cijfers worden gegenereerd op basis van de uitschrijvingen door PI bij einde detentie. Als iemand vanuit detentie met gevangenisstraf in kliniek verblijft en behandeling loopt door als de straf is afgelopen, wordt hij op dat moment uitgeschreven uit administratie PI. Daarmee in telling opgenomen en de gemeente van inschrijving (bij artikelplaatsing de gemeente van kliniek wegens ziektekostenverzekering en ev. gemeentelijke uitkering (zak- en kleedgeld) is dan de z.g. uitstroom-gemeente.